

ПЕРЕДПЛАТА

За „Буковину“ вносять
на цілий рік 10 ар. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Геровіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.
Реданція і Адміністрація
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровіча
ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

Промова д-ра Ст. Стефановича.

Дві промови, п. Барвіньського і п. Стефановича роз'яснять читателям відносини галицькі і буковинські, а головню потреби тих двох країв. Промову п. Барвіньського ми вже подали; тепер поміщаємо в дословнім перекладі промову п. Стефановича, котра в радї державній зробила велике вражінє.

I. Відносини у всхідній Галичині і Буковині.

Коли говоримо про всхідну Австрію, або всхідну Долитавщину, розуміємо звичайно під тим цілу Галичину і Буковину. Але я не маю причини говорити про нужду в західній Галичині, бо за послідні десятикі літ поправили ся дійсно тамошні відносини значно. Се мусить признати кожний знаток краю, що се є безперечною заслугою консервативної партії в західній Галичині, так званої партії станчиківської. На жаль против тої партії повстає струя під теперішню добу, котра нановняє мене жалем з огляду на край і на людей, бо єсть за радикальна і здає ся, що здібна змести з обличя світа деякі успіхи, що їх діпняли по довголітніх боротьбах. Се замічаю тільки мимоходом і буде мене тішити, як я стану злим пророком.

Маю виключно замір обговорити відносини, се значить культурно і матеріяльно низьку урівнь всхідної Галичини і Бу-

ковини. Як нині об'їдете, мої панове, всхідну Галичину і Буковину і пізнаєте ближе тамошні відносини, то пересвідчите ся, що там від літ, ба від десятків літ ані крихітки не змінило ся нічо на ліпше. Знайдете там, щоби зачати від найширшої верстви населеня, нині як перед літами того самого недовірчивого, часто лїнивого, часом розпитого властителя малого обшару землі — хлопа, що стоїть на найнижнім щаблю людського розвою, знайдете там те саме міщанство, або ліпше сказати, те саме купецтво — бо про міщанство в зрозумію західно-європейським не може у нас бути і бесіди — те купецтво, що складає ся з так званих польських жидів — не хочу ругати тих людей, противно я жалую їх як найживіше — що ще нині они приневолені піддержувати своє нужденне істнованє, продажню горівки і лихвою. Знайдете там тепер як і давнійше той сам, неслухно зі всіх сторін обчернений і нападаний стан шляхотський, взгядно властителей великого обшару землі, котрі живуть в довгах по уха і безуспішно борються о своє істнованє. Знайдете як перед роками те саме священство, що хіба в найрідних случаях стоїть на висоті свого завданя. Чи ж диво, що при так зложеної суспільности край підупав культурно, що матеріяльний бит людности став прямо майже безвихідним!

Ми не є прецінь в тім щасливім положеню, як приміром мешканці Чехії, де населенє опирає ся само на собі, з власної сили може виконати якусь культурну роботу. В Чехії приміром мешкають два культурні народи, почасти в суміш з собою, почасти побіч себе. Сї народи єуть в найширших верствах досить освічені, мають відповідні єредства, розпоряджають відповідним біжучим капіталом, мають змисл до спілок, мають понятє о добродійствах лученя сил. В таких услівях можливо, що населенє опре ся на власній силі і без вмішаня третього могутого фактора, зможе виконати знатійшу культурну роботу. Але у нас все те не має місця, наше населенє дуже убоге, за мало освічене, не має змислу до спілок, не має змислу до лученя сил, до зборів і т. д. У нас мусить, щоби виконати якусь культурну роботу, допомочи третій фактор, а се єсть кождочасне правительство. Та всі правительства від початку конституційної ери — про теперішнє не хочу зовсім говорити, бо годї справді робити закиди правительству, що доперва такий короткий час при кермі, отже говорю тільки про давнійші правительства — не мали достаточного зрозуміня наших відносин, а се я зараз докажу.

Коли поставите перед свої духові очі перегляд всіх міністрів, всіх мужів дер-

МАРТА.

Оповіданє

Володимира Лавровського.

(Конець).

Слідуючого дня приніс я книжочку і стрінув Марту бідну. Она виходила з комнаты, знов нагло являла ся, поправляючи раз враз і так уже причесанє волосєя. В погляді єї грав ся неспокой.

— Ходїть зі мною в церкву — звернула ся нараз до мене.

Ми пішли.

Була саме неділя. День був пишний, з повним горючим сонцем, котре передерло осінню мрак, що рано залагала була євіт. Блистів він тепер євїжий і здоровий, під величавим зводом ясно-голубого неба.

— Давно не була в церкві, — казала Марта, скоренько йдучи, — який рік сему. Часу не ставало — дивне вело ся житя... Як нагадаю! А може й бояла ся йти туда: гармонійний, величний євїв витискає сльозу з очий — хочеть ся плакати і снити... А я бою ся плакати!

В церкві зібрав ся битком ріжнородний нарід — вхидили до вихидили люди — вічний, невтихающий рух. По великих городах церква мало що не улиця...

Крізь довге, готичке вікно вливав ся промієстий євіт в нутро обняте мрачними холодними стїнами. З того вікна спускав ся в низ стовп пороху, освічений промінями; безупинно

двигаются, весело грали ся дрібні його частини на вільнім просторі.

Озарений євітлом дня висів Спаситель на розпятию — великий, золочений на чорнім хресті. Немічні, розпяті руки його просили, здавало ся, помочи. Однак голови Він не склонював, як звичайно люблять у нас різьбити, — лице, на котрім біль і муки, відвернув логось від товни, що товнила ся у Його ніг, держав його гордо в гору і глядів там, куда вливав ся промінь євітла. Дві в золоті різьблені жєнщини втирали сльози під тим хрестом.

Марта не молила ся — єудорожно стискала єинєньку книжочку в руках, а погляд єї цілий тонув в розпятим Спасителю...

Тихо стало нараз в церкві. Оно часом буває: чогось замовкне все нараз і на хвилину завмре невтихающий, церковний шипіт. Знов закашляє хтось зі єередньи церкви — йому відповість другий і третій — і знов піде старий рух і гамір від початку і тиха потече молитва.

Переразливі органи заграли — металічний звук звінка дав ся був рівночасно чути стороною вївтаря — вийшов євїщенник в єєнім, євітлім уборі. Його лиса голова і повне лице зяєніло.

Мартою і мною перебігла якась-то дроць... Ми збудили ся з глибокої задуми і нам нараз здало ся, що невігідно ту стояти.

Ми пішли. —

* * *

Горбун єкінчив ся після довгої і тяжкої борби — однак смерть взяла верх. Дві годні до ємерти розвивав ще свої плани конающим голосом. Опісля втих — ще деколи вертів ся і хвилями тяжко віддыхав. Очи пішли в стови — єкнав. Ще єтряннійший зробив ся після ємерти: на закостенілім, жовтім лицю визначав ся довгий ніс.

Сходили ся знакомі і євєди. — Біля домовини єтоєв, нерухаючись Грушка і прийав вид важний, та єтродий. Марта чогось то євєміхала ся — дивний був євєміх. Єпершу хитала головою назуєстріч тим, що мерця відвідували, опісля вже єїла і єтала проводити години за годинами мовчки...

Явив ся Труш і Єстанів. У обох були мрачні лица і піддухла долішня повіка. Єтоєвали хвилину і пішли.

Третього дня відвезли домовину на єциптар і похоронили. Зібрала ся була невелика громада знакомих. Німий, як перше, єтоєв Грушка біля гробу. Там й лишили його. Як вірний єторож пересидів він на могилі до пізної нощі — поки його не викинули.

* * *

Кілька день по похоронах Марта зявила охоту кинути блуканину на чужині і вернути раз на все між євоїх. Охота, раз веселивши ся, єтала коєчєностию — і она лагодила ся вже до відїзду.

На день перед тим відїздом переходили ми обоє біля величавої будівлі, що єтоєла здвиг-

ТЕЛЕГРАМА.

За кілька днів отворить ся
в промисловім музею в Чернів-
цях велика вистава образів.

Подвійна кримска муштарда!

Оферую свою знамениту, загально знану,
свіжкю подвійну муштарду; розсилаю і на пробу
почтою в бочівках по 5 кіло за 2 зр. 40 кр., 2³/₄
кіло за 1 зр. 60 кр., 12 кіло за 5 зр.; 12 кіло
за 9 зр. 50 кр.

FERD. MICHEL, Senfsiederei,
K r e m s, N.-Oesterreich. Schmelzgasse Nr. 215.

За якість гарантую; коли не до вподоби,
приймаю назад. (2-2)

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усми-
рюючий лік на втиране: по ціні 40
кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх
аптеках. Просимо жадати сей загально
улюблений лік просто під назвою
Ріхтера Liniment з котвицею
і привимати з осторожністю лише флаш-
ки зі знакам охоронним „Котвиця“
бо лише ті правдиві.
Аптека Ріхтера під золотим львом у Празі.

Відзначене на краевій виставі в р. 1894 почетним дипломом
ц. к. міністерства торгівлі.

Краєве товариство ткацке

„PRZADKA“

(ПРЯЖА)

в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публиці свого виробу чисто льняні звістні
з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКИ

від найгрубших до найтоньших веб і біле столове о взорі кітковім і адаманшговім;
також доставляє матеріалів на комплетні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮБНИ.

Замовлення просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеграф і станція залізнична в місці).

Прібки і цінники на жадане оплатно і відворотною почтою. (14-52)

Чи Ваші діти мають уже славу

Скринку з камінчиками до будови?

Мають! Добре, то кажіть собі
чиме корше прислати
найновіший цінник, щоби собі
вибрати відповідну скринку для до-
повнення.

Не мають! Ну, то вже крайна
пора написати по
цінник-кореспондентку під адресою:
F. Ad. Richter et Cie in Wien, I
Operng. 16, бо в тім богато ілю-
строванім ціннику найдете і опис,
скринки з камінцями і опис, як
найліпше доповняти ту скринку
а також численні подяки дуже
урадуваних родичів, що з влас-
ного досвіду пізнали і цінять
дуже високо виховуючу вартість
сеї скринки з камінцями.

Сеї можна дістати по ціні 40, 75, 90 кр. аж до 6 зр. і більше
у всіх ліпших склепах з забавками.

Купуючи треба брати лише скринки зі знаком якор, бо
всі скринки без того знаку фальшовані.

F. Ad. Richter et Cie.

Erste österreichisch-ungarische kaiserl. und königl. privil.
Steinbaukasten Fabrik
Kontor u. Niederl.: I. Operng. 16. Wien XIII/1 (Hietzing).
Rudolfstadt (Thür.), Olten, Rotterdam, London, New-York,
215 Pearl-Street.

Новина! Забави до міряня терпеливості і товарискі
іграшки „якор“;
О тім більше в ціннику.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Друкарня „Рускої Ради“.
Перша на Буковині
руска друкарня
в Чернівцях,

в Народнім Домі
при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські
в мовах рускій, польській і німець-
кій. Добір букв великий.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами
до своєї рускої друкарні!

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ І ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-русского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством
„Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі
Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, накле-
еної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр.,
а для членів „Просвіти“ і передплатників
„Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пер-
есилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Льво-
ві, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте
чиме корше!

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди		
	поспінні	особові	мішані		поспінні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Ста- ніславова, Львова, Кра- кова і Відня	347	941 1029	538
З Букарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717 1048	616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 621

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано. — Середно-європейський час різниць ся від
львівського о 36 минут, а від черновецького о 44 минут; коли на залізници е 12 год., то на львівскім годиннику е 12 год. 36 мин., а на
черновецькім 12 год. 44 минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

